

Van Tim Keller verschenen

In alle redelijkheid – *Christelijk geloof voor welwillende sceptici*

De vrijgeveige God – *Recht naar het hart van het christelijk geloof*

Namaakgoden – *De lege beloften van geld, seks en macht*

en de enige werkelijke hoop

Ruim baan voor gerechtigheid – *Rechtvaardig worden door Gods genade*

Kruistocht – *Het leven van koning Jezus*

Bevrijd van je zelf – *De weg naar echte christelijke blijdschap*

Het huwelijk – *Gods wijsheid over gevende liefde*

Goed werk – *Ons dagelijks werk en Gods plan voor de wereld*

Centrum-Kerk – *Het evangelie midden in je stad*

Galaten – *Om te lezen, te leren, te leiden*

Aan Gods hand door pijn en lijden

Ontmoetingen met Jezus – *Onverwachte antwoorden op grote*

levensvragen

Rechters – *Om te lezen, te leren, te leiden*

Bidden – *Vertrouwelijke omgang met de ontzagwekkende God*

Preken – *Geloof overbrengen in een sceptische tijd*

Romeinen 1-7 – *Om te lezen, te leren, te leiden*

Psalmendagboek – *Een jaar lang leven met de liederen van Jezus*

Tim Keller

ONTMOETINGEN

MET JEZUS

Onverwachte
antwoorden op grote
levensvragen

Uitgeverij Van Wijnen - Franeker

Tweede druk 2017

© 2013 Timothy Keller

Oorspronkelijke uitgever Dutton, Penguin Group (USA) Inc. New York, U.S.A.

Oorspronkelijke titel *Encounters with Jesus – Unexpected Answers to Life's Biggest Questions*

© 2015 Nederlandse vertaling: Uitgeverij Van Wijnen, Postbus 172, 8800 AD Franeker

www.uitgeverijvanwijnen.nl

Vertaling Heleen Sytsma

Omslagontwerp Garage/BNO

ISBN 978 90 5194 523 2

NUR 707

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of op enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Voor de predikanten en stafmedewerkers van de studentenevangelisatie-organisaties door wie ik tot geloof ben gekomen en die ook het geloof van mijn zonen en hun vrouwen hebben helpen groeien, vooral voor hen die werken voor Reformed University Fellowship in de Verenigde Staten en voor Universities and Colleges Christian Fellowship, voorheen Inter-Varsity Fellowship, in Groot-Brittannië.

Inhoud

Inleiding	9
1. De sceptische student	17
2. De insider en de outsider	32
3. De rouwende zussen	46
4. Het bruiloftsfeest	59
5. De eerste christen	77
6. De grote vijand	94
7. De twee pleitbezorgers	113
8. De gehoorzame meester	130
9. De rechterhand van de Vader	147
10. Maria's moed	161
Dank	174
Noten	176
Over de auteur	180

Inleiding

Ik ben opgegroeid in een grote protestantse kerk, maar in mijn studententijd maakte ik in persoonlijk en in geestelijk opzicht crises door waardoor ik ging twijfelen aan mijn meest basale overtuigingen over God, de wereld en mijzelf.

In die jaren liep ik een paar christenen tegen het lijf die actief betrokken waren bij Bijbelstudiekringen. In deze kringen had de leider niet de rol van leraar of onderwijzer, maar hij of zij zorgde ervoor dat de hele groep bezig was met het lezen en interpreteren van het gekozen Bijbelgedeelte. De basisregels waren eenvoudig maar van wezenlijk belang voor alles wat we daar deden. De Bijbel kreeg het voordeel van de twijfel – de tekst moest als betrouwbaar beschouwd worden en de schrijvers ervan als deskundig. Niemand mocht zijn persoonlijke interpretatie van de tekst aan anderen opleggen, we moesten als groep conclusies trekken. We streefden ernaar om gezamenlijk de schatten van het materiaal te delven, ervan uitgaande dat we samen veel meer zouden begrijpen dan iemand in zijn eentje zou kunnen.

Nog voor ik goed en wel wist waar ik zelf precies stond in mijn geloof werd me gevraagd om een groep te leiden. Ik kreeg een stapeltje Bijbelstudies in handen gedrukt met als titel *Conversations with Jesus Christ from the Gospel of John*, geschreven door Marilyn Kunz en Catherine Schell. Die studies waren gewijd aan dertien gedeeltes uit het evangelie van Johannes waarin Jezus in gesprek is met bepaalde mensen. Ze hielpen mijn groep om diep door te dringen in de stof en tot inzichten te komen waar we allemaal versteld van stonden. Terwijl we het verhaal van Jezus' leven doorwerkten, kwam ik meer nog dan daarvoor tot het besef dat de Bijbel geen gewoon

boek was. Ja, het bevatte de wonderlijke schoonheid van literatuur uit een ver verleden, maar er was nog iets anders. Het waren deze studies over ontmoetingen die Jezus had gehad die me het gevoel gaven dat de tekst leefde en een wonderlijke kracht bezat. Deze gesprekken van eeuwen geleden waren buitengewoon relevant en scherpzinnig *voor mij – hier en nu*. Ik ging de Schrift niet alleen bestuderen om intellectueel uitgedaagd te worden, maar ook om God te vinden.

Ik had geleerd dat geduld en diep nadenken sleutels waren tot inzicht. Op een gegeven moment ging ik naar een conferentie voor Bijbelstudie-leiders. Een van de oefeningen zal ik nooit vergeten. De cursusleidster gaf ons één Bijbelvers, Marcus 1:17: ‘Jezus zei tegen hen: “Kom, volg mij! Ik zal van jullie vissers van mensen maken.”’ Ze vroeg ons om een halfuur lang dat ene vers te bestuderen (dat, natuurlijk, ontleend was aan een ontmoeting met Jezus). Ze waarschuwde ons dat we na vijf of tien minuten waarschijnlijk het idee hadden dat we alles er wel uitgehaald hadden, maar spoorde ons aan om door te gaan. ‘Schrijf minstens dertig dingen op die je ziet in of leert van deze tekst.’ Toen we tien minuten bezig waren met de oefening was ik klaar (dacht ik) en verveelde ik me. Maar ik ging trouw door en zocht verder. Tot mijn verbazing vond ik nog meer. Toen we allemaal terugkwamen, vroeg ze ons om naar ons lijstje te kijken en dat inzicht te omcirkelen dat het meest indringend en treffend was en waar we zelf het meeste aan hadden. Toen vroeg ze: ‘Hoeveel van jullie waren er al binnen vijf minuten tot het beste inzicht gekomen? Steek je vinger op.’ Geen vingers. ‘Hoeveel na tien minuten?’ Eén of twee vingers. ‘Vijftien?’ Meer vingers. ‘Twintig?’ Nog meer vingers. ‘Vijfentwintig?’ Nu gingen er heel wat vingers in de lucht, we moesten er zelf verbaasd om lachen.

Deze eerste ervaringen met een geduldige, inductieve manier van het bestuderen van de Bijbel veranderde mijn geestelijke leven. Ik ontdekte dat God door zijn Woord tot mij sprak als ik er de tijd voor nam en de juiste houding van openheid en vertrouwen aannam. Ook wezen deze ervaringen mij de weg naar mijn beroep doordat ik de instrumenten in handen kreeg om anderen te helpen om naar Gods Woord te luisteren door middel van de Bijbel. Al bijna veertig jaar preek ik en geef ik mensen Bijbelon-

derwijs, maar de grondslag van elke toespraak, elke lezing en elke preek is altijd wat ik tijdens mijn studententijd geleerd heb over hoe ik me moet buigen over een tekst en naar de diepte moet afsteken.

Nog steeds aanvaard ik het gezag van heel Bijbel, en ik houd ervan om uit heel de Bijbel te leren en te onderwijzen. Maar persoonlijk ervoer ik het belang van de geestelijke autoriteit van de Bijbel voor het eerst in de evangeliën, vooral in de gesprekken die Jezus met mensen had – met de sceptische student Natanael, met Jezus' moeder die er op de bruiloft niets van begreep, met de professor in de theologie die 's nachts bij hem langskwam, met de vrouw bij de put, met de zussen Maria en Marta die hun broer moesten missen en vele anderen.

Ik denk dat je wel kunt zeggen dat veel van mijn eigen leerzame ontmoetingen met Jezus voortkwamen uit het bestuderen van zijn ontmoetingen met mensen in de evangeliën.

Jaren geleden schreef ik *In alle redelijkheid. Christelijk geloof voor welwillende sceptici*. Ik ben al jarenlang predikant in New York en als zodanig ben ik sceptici altijd enorm erkentelijk voor hun argumenten en de onschatbare rol die ze spelen bij het omschrijven en verduidelijken van wat er zo uniek is aan het christendom. Ik vind het vervelend als christenen hun vragen niet serieus nemen en er neerbuigend over doen. Ik weet nog heel goed met welke vragen en twijfels ik naar die Bijbelstudiegroepen toeging tijdens mijn studententijd en hoe dankbaar ik was dat ze serieus genomen werden. Ik heb gemerkt dat de tijd en moeite nemen om moeilijke vragen te beantwoorden gelovigen de gelegenheid geeft om hun eigen geloof te verdiepen terwijl het tegelijkertijd zou kunnen dat mensen die twijfelen zich daardoor open gaan stellen voor de vreugde van het christelijk geloof.

Ik was er dus heel blij mee toen mij in 2012 gevraagd werd om vijf avonden lang spreekbeurten te verzorgen voor studenten – meest sceptici – in het oude stadhuis van Oxford in Engeland. We spraken af dat ik in zou gaan op ontmoetingen van mensen met Jezus zoals beschreven in het evangelie van Johannes. Ik vond dat een goede keus voor deze situatie omdat de beschrijvingen van deze ontmoetingen op een heel indringende

manier iets laten zien van het hart van Jezus' onderwijs en van hem als persoon; vele jaren eerder had ik dat zelf immers gemerkt. Toen ik me op deze spreekbeurten voorbereidde, trof het me dat deze ontmoetingen ook om een andere reden uitermate geschikt waren. In veel ervan zien we Jezus ingaan op de grote, universele 'wat is de zin van het leven'-vragen: Waarom bestaat de wereld? Wat is er mis met de wereld? Wat kan ervoor zorgen dat het weer goed komt, als er tenminste zoiets bestaat, en hoe dan? Hoe kunnen we eraan bijdragen dat het weer goed komt? En waar moeten we trouwens op zoek naar antwoorden op deze vragen? Dit waren de grote vragen die iedereen moet stellen – juist die vragen waar sceptici graag mee bezig zijn.

Iedereen heeft op een bepaalde manier wel zinvolle antwoorden op deze vragen. Als je zonder die antwoorden probeert te leven, dan zal het niet lang duren of je wordt overvallen door de schijnbare zinloosheid van het leven. We leven in een tijd waarin er mensen zijn die stellig beweren dat we die antwoorden niet nodig hebben, dat we gewoon maar moeten toegeven dat het leven slechts zinloos tijdverdrijf is in het grote geheel van het universum, meer niet. Probeer zolang je leeft, zeggen ze, om zoveel te genieten als je maar kunt, en als je dood bent, ben je er toch niet meer om je daar druk over te maken. Dus waarom zou je je inspannen om de zin van het leven te ontdekken?

De Franse filosoof Luc Ferry (die trouwens zelf geen christen is) zegt in zijn boek *A Brief History of Thought* dat dat soort uitspraken 'te wreed zijn om waar te zijn'. Hij bedoelt dat mensen die dat soort dingen zeggen daar zelf ten diepste niet in kunnen geloven. Mensen kunnen niet leven zonder enige hoop of zin of zonder de overtuiging dat bepaalde dingen in het leven het meer waard zijn om te doen dan andere. En dus *moeten* we wel antwoorden hebben op deze grote vragen, stelt Ferry, om 'goed te kunnen leven, dus vrij, in staat tot vreugde, vrijgevigheid en liefde'.

Ferry beargumenteert verder dat vrijwel alle mogelijke antwoorden op deze vragen voortkomen uit vijf of zes grote levensvisies. En vandaag de dag komen de meeste gangbare antwoorden voort uit één specifieke visie. Bijvoorbeeld: denk je dat het in zijn algemeenheid een goed idee is om

vriendelijk te zijn voor je vijanden en er voor hen te zijn in plaats van hen te vermoorden? Ferry zegt dat deze opvatting – dat je je vijand behoort lief te hebben – uit het christendom afkomstig is en nergens anders. En zoals we zullen zien zijn er nog veel andere ideeën die wij als waardevol, nobel of zelfs mooi beschouwen die enkel en alleen aan het christendom ontleend zijn.

Als je er daarom zeker van wilt zijn dat je valide en weloverwogen antwoorden aan het formuleren bent op de fundamentele vragen, zul je op zijn minst kennis moeten nemen van de christelijke leer. De beste manier om dat te doen is door te kijken hoe Jezus aan de mensen die hij ontmoette uitlegde wie hij was en wat hij kwam doen. Deze gedachte lag ten grondslag aan de spreekbeurten in Oxford, die de basis zijn gaan vormen voor de eerste vijf hoofdstukken van dit boek.

Toch was ik er toen nog niet, want als je eenmaal de verhalen over de levensveranderende ontmoetingen met de mens Jezus hebt bestudeerd, en gezien hebt hoe prachtig zijn persoon en zijn werk zijn, en geluisterd hebt naar zijn antwoorden op de grote vragen, dan blijft er nog een vraag over: hoe kan *ik* Jezus zoveel eeuwen later ontmoeten? Kan ik net zo veranderen als die ooggetuigen veranderden?

Het christelijke evangelie zegt dat we gered worden – voor altijd veranderen – niet door wat wij doen, en zelfs niet door wat Jezus zegt tegen de mensen die hij ontmoet, maar door wat hij voor ons gedaan heeft. En dus kunnen we de levensveranderende genade en kracht van Jezus het beste ontdekken door te kijken naar wat hij tot stand gebracht heeft met de belangrijkste gebeurtenissen in zijn leven: zijn geboorte, zijn lijden in de woestijn en in de Hof van Getsemane, zijn laatste uren met zijn discipelen, zijn dood aan het kruis en zijn hemelvaart. Door wat hij op deze cruciale momenten deed, heeft Jezus een redding tot stand gebracht die we nooit zelf hadden kunnen bewerkstelligen. Als je dit gaat zien ben je niet langer alleen maar bekend met Jezus als leraar en historisch persoon, maar ontmoet je hem als verlosser en redder, en dat zal je leven veranderen.

De tweede helft van het boek is daarom gewijd aan een paar van deze cruciale momenten in het leven van Jezus. Deze hoofdstukken vinden hun

oorsprong in een serie spreekbeurten die ik gehouden heb op bijeenkomsten van de Harvard Club in New York, waar ik tijdens ontbijtbijeenkomsten die er regelmatig gehouden werden sprak voor leiders uit het bedrijfsleven, de overheid en de culturele wereld. Net als bij de spreekbeurten in Oxford waren de meeste aanwezigen hier ook hoogopgeleid, mensen die het ver geschopt hadden. Ik had er veel aan dat ze mij lieten delen in hun twijfels en vragen. En in beide series spreekbeurten wendde ik me – zoals ik door de jaren heen telkens gedaan had – tot die gedeelten uit de evangeliën waarin ik voor het eerst had gemerkt hoe ‘levend en krachtig’ de Schriften van zichzelf zijn (Hebreeën 4:12). Net zoals ik geleerd had van mijn cursusleidster jaren geleden ontdekte ik er elke keer weer nieuwe dingen in, en elke keer was ik nog gemotiveerder om aan anderen te vertellen wat ik geleerd had.

Er is nog een reden waarom ik dit boek wilde schrijven. Toen mijn kleindochter Lucy anderhalf was, was het duidelijk dat ze veel meer begreep dan ze zelf onder woorden kon brengen. Ze wees dan ergens naar of pakte iets en keek me dan diep gefrustreerd aan. Ze wilde iets aan me vertellen, maar daar was ze te jong voor. Iedereen kent dat soort frustratie op bepaalde momenten in zijn leven. Je ervaart iets geweldigs en dan ben je weer van de bergtop naar beneden gelopen of uit de concertzaal naar buiten gekomen of waar je je ook maar bevond en je probeert het aan een ander over te brengen. Maar woorden kunnen er op geen enkele manier recht aan doen.

Ik weet zeker dat alle christenen zich zo voelen als ze hun ervaringen met God willen beschrijven. Als leraar en prediker is het mijn taak en mijn grootste verlangen om anderen de geweldige schoonheid te laten zien van wie Christus is en van wat hij gedaan heeft. Maar de ontoereikendheid van mijn woorden (of misschien wel van woorden in het algemeen) om deze schoonheid helemaal over te brengen is altijd weer een bron van frustratie en verdriet voor mij. Maar niets ter wereld helpt je daar beter bij dan de verhalen over de ontmoetingen van Jezus zoals verteld in de evangeliën.

Ik hoop dat je, of je nu voor de eerste of voor de honderdste keer naar deze ontmoetingen kijkt, opnieuw geraakt wordt door de persoon van Christus en door wat hij voor ons gedaan heeft.